No 1917 — 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

ZATURDAG, 13 AUGUSTUS.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 Augustus.

Groot is de belangstelling, die aller oogen vestigt op de beraadslagingen, die heden aanvangen. Er is niemand, die niet eenigermate gevoelt, dat aan de oplossing, die gegeven zal worden, de toekomst des lieven vaderlands verbonden is. Het vertegenwoordigend ligchaam, dat vandaag op het binnenhof der rezidentie zamenkomt, zal over vrede en oorlog beslissen: vrede, zoo het de vrijheid en het regt handhaaft; oorlog, zoo het vermeent, dat de Grondwet, met gelijke bescherming te verleenen, slechts verdrukking der minderheid door de tijdelijke meerderheid heeft bedoeld.

Men belge zich niet over het woord *oorlog* dat wij bezigen. Wij bedoelen daarmeê, hetgeen nog rampzalig genoeg is: strijd, twist en verdeeldheid; rampen, die niet zelden burgeroorlog, waarvoor God ons behoede, voorbereiden, en die in allen geval, in den toestand van ons land, moeten uitloopen op zijn ondergang.

Hoe zou het anders kunnen, als het beginsel doorgaat, dat eed en wet niet verbindend zijn voor de tijdelijke meerderheid jegens de tijdelijke minderheid? Treden dan niet in de plaats van de wet en het regt, willekeur en despotismus op, en wel de ergste willekeur en het ergst despotismus, dat der partijschap? Daarmeê is het dat [illegible].

Wat de Katholieken betreft, en de inhoud der vrijheidmoordende voordragt, en de omstandigheden, waarin men die tracht geldend te maken, zijn zoo grievend als verbitterend. Als men het er op gezet had, om hen moedwillig op te ruijen, dan had het ministerie niet anders behoeven te handelen.

Het men draagt eene wet voor, waardoor men aan hunne heiligste godsdienstige regten den dood aanzegt; en men heeft den moed dat te doen, zonder daarvoor zelfs eene enkele betamelijke rede aan te voeren!

Men brengt die wet, genoegzaam ongewijzigd, in diskussie, ofschoon de Katholieken, geestelijken en leken, als één man daartegen zijn opgekomen, dat is 2/5 der bevolking, om niet te spreken van de duizende Protestanten, die haar met ons veroordeelen!

Men zal daarover beraadslagen, zonder dat het gouvernement zich verwaardigd heeft, slechts eene enkele der veelvuldige gewigtige, daartegen aangevoerde bezwaren te wederleggen!

En men gaat daartoe over uit besef van billijkheid! Op aandrang van eenige predikanten, die meenen over de godsdienstige belangen der Katholieken te moeten heerschen!

En zijn de Katholieken daarbij gehoord? Niet in de kommissie van rapporteurs, waar zij bepaaldelijk zijn buiten gesloten. Rapport en onderhandeling met het ministerie zijn buiten de Katholieken omgegaan, en dat juist in deze aangelegenheid, die bepaaldelijk tegen de Katholieken gerigt is.

En in het ministerie dan? De minister, die hunne regten voorstond, is op reis gezonden.

En [illegible]? Wie is van regeringswege met de verdediging van hunne belangen belast?

De heer *van Hall*!

Wie is de heer van Hall? Een *Protestant*, maar dit zegt het minste, en de *maker* van het door de Katholieken verafschuwde wetsontwerp!

Hij, hij zal de belangen der Katholieken waarnemen, — hij, die tevens de verdediging van het door hen verfoeid wetsontwerp voordragen zal!

Er is hierin een zamenloop van omstandigheden, die de ongeregtigheid van hetgeen ons toegedacht wordt, tot den Hemel doet schreeuwen.

Is daarin niets gruwelijks?

Is daarin geene uittarting?

Is het niet van een aard om de Katholieken tot het uiterste te vervoeren?

Zou men 't wagen in gelijke omstandigheden, en wanneer 't eene den *Protestanten* hatelijke wetsvoordragt gold, een *Katholiek* met hun eeredienst-ministerie te hebben belasten?

Staan de Katholieken dan beneden nul op Neerlands thermometer?

En is alles tegen hen geoorloofd? Zijn zij dan geene zonen van het vaderland? Hebben zij geen regten? Of zijn zij slechts belastingdragers, goed om ministers, beambten en predikanten te voeden? Onze bedienaren des godsdienst betaalt men ook niet meer.

Wij zullen zien. De meerderheid der Kamer zal beslissen. En daarmeê tevens niet slechts over de vrijheid en het regt der Katholieken, maar tevens over de regten en vrijheden van Protestanten en Israelieten oordeel vellen, en daarmede tevens 's Vaderlands toekomst bepalen.

De lezers van de *Amsterdamsche* zijn vandaag weer op een hoofdartikel vergast geworden. Veertien dagen lang waren zij daarvan gespeend geweest. Al wat te veel is, schaadt, bedenkt de *Amsterdamsche*. Een enkel artikel van het gehalte als de hare, kan er mee door. Veel zulke artikelen — en in acht dagen tijds, is zij al haar krediet kwijt, zelfs bij de plattelands-dominé's, hare ijverigste werfofficieren.

Met gretigheid moeten de lezers van de *Amsterdamsche* naar haar hoofdartikel van vandaag uitgezien hebben. Nog geen enkel woord had zij gezegd van de tweede uitgave der verdrukkingswet; nog geen enkel woord had zij over gehad voor de beantwoording van eenige artikelen van den *Tijd*, geschreven naar aanleiding van hare wel wat ondoordachte en onvoorzigtige beweeringen. Gold dan nu welligt haar hoofdartikel de tweede editie der bevredigingswet? Of heeft het hare lezers eenige nieuwe, uit de lucht gegrepene, revelatien gedaan ten aanzien van de rondzwervingen in Italië van den heer Lightenvelt?

Noch het een noch het ander is den lezers van de *Amsterdamsche* in het bedoelde hoofdartikel geworden. Over het fraaije wetsontwerp, waarmede de Tweede Kamer zich vandaag gaat bezig houden, geen woord; geen woord ter staving van hare tegen den *Tijd* uitgebragte, doch genoegzaam weersproken, beschuldigingen; geen woord over den heer Lightenvelt!

Maar wat dan? Waarmede kan dan de *Amsterdamsche* hare lezers, op een beslissend oogenblik als het tegenwoordige, bezig houden? Waarmede! wij zullen het gaan zeggen.

Een werk is haar ter hand gekomen, getiteld: *Compendium des katholischen Kirchenrechts*. Dat *Compendium* is te Stuttgart uitgegeven, met het oog op den rampzaligen toestand, waarin aldaar de Katholieke Kerk, ten gevolge van de inmengingen van den Staat, verkeert en door een auteur, die, ware hij een staatsman, de Pombal's, en de Choiseul's, en de Caunitzen, en de Gouban's, en zelfs de van Hall's in de schaduw zou plaatsen. Dien auteur toch is het, volgens de *Amsterdamsche*, om niets minder te doen, dan om aan de Katholieke Kerk alle denkbare vrijheid en zelfstandigheid van bestaan te ontnemen en haar in de volstrektste afhankelijkheid van den Staat te brengen. En de *Amsterdamsche*, van vreugde dronken dat zij nu eens een katholieken auteur heeft kunnen vinden, die, met haar, van gedachte is, dat alles in den Staat mag vrijgelaten worden behalve de godsdienst, neemt zijn gezegend werk ter hand, vertaalt daaruit een zestiental stellingen, de eene nog despotieker dan de andere, rijgt ze aan een tot een hoofdartikel, schrijft daarboven: *Regten van den Staat, met betrekking tot de Kerk*, en roept dan zegevierend uit: »Zoo schrijft een katholiek; een katholiek die een »leerling" is geweest » van den beroemden katholieken hoogleeraar Möhler (1)." »Niet alle Katholieken dus deelen de gevoelens der ultramontaansche organen, en wij betwijfelen het zeer, of de schrijver van het aangehaalde werk de aanhangige wet eene verfoeijelijke verdrukkingswet zou noemen." — Ziedaar waarmede de *Amsterdamsche* zich op dit oogenblik bezig houdt; ziedaar wat zij op dit oogenblik onder de oogen meent te moeten brengen van hare lezers!

Wat zullen wij er van zeggen? Niet veel! Over eene armzalige taktiek als die van de *Amsterdamsche* halen wij medelijdend de schouders op. Wat kan het ons scheelen wat een *ongenoemde* auteur, wat een auteur, wiens naam men niet eens den moed heeft te vermelden, in een *Compendium*, te Stuttgart uitgegeven, geschreven heeft? Wij hebben te vragen: Wat in onze, door den heer van Hall met voeten getreden, Grondwet te lezen staat, en hoe daarmede zijne verdrukkingswet te rijmen is? Is zij te verdedigen op dien grond, dat er wel eens een boek geschreven is door een Katholiek, waarin het wenschelijke wordt uitgesproken, dat der Kerk nog zwaardere boeijen mogten opgelegd worden, dan de heer van Hall haar toedenkt, dan zou te harer verdediging evenzeer dit argument kunnen dienen, dat Nero nog wel anders met de Katholieken omgesprongen heeft dan de heer van Hall voornemens is te doen. Nero liet ze aan staken steken, met teer besmeren en in brand steken; de heer van Hall wil hunne priesters, die niet zijn alvermogen erkennen willen, maar in de gevangenis werpen!

In een tweede artikel van de *Amsterdamsche*, waarin zij behandelt de door drie katholieke vertegenwoordigers besprokene wenschelijkheid, om de diskussien over de verdrukkingswet nog eenige weinige dagen te verdagen en waarin hij het talent gehad heeft den heer van Nispen tot een bondgenoot te maken van de regering — in dat artikel begaat de *Amsterdamsche* de onvoorzigtigheid het volgende te schrijven: »Welke ook de uitslag der zending van den heer Lightenvelt moge zijn, het lot der wet hangt daarvan in geenen deele af." Om zoo stout te durven spreken, moet men een half-officieel orgaan zijn. Wij gelooven dat de *Amsterdamsche* wat ver gegaan is met zóó stout te spreken. Daarover later welligt meer. Inmiddels nemen wij akte van zijne assertie, dat het lot der wet niet afgehangen heeft van den uitslag der zending van den heer Lightenvelt.

Men verneemt, dat de heer Lightenvelt vandaag of morgen de terugreis naar het vaderland zou ondernemen.

Een der korrespondenten van de *Grondwet* schrijft aan dat blad:

»Eene *wet*, regelende het toezigt op de *kerkgenootschappen* is een *hors-d'œuvre* in een tijd, dat *in de protestantsche kerk* de grootste *onkerkelijkheid* heerscht en, *buiten den kring der protestantsche kerkgenootschappen*, door het werk van *onkerkelijke genootschappen en vereenigingen* het bestaan eener *protestantsche propaganda* niet kan worden ontkend, in wezen, doel en middelen overeenstemmende met hetgeen men in den eed der R. K. Bisschoppen ergerlijk en aanstootelijk acht. Waarin toch ligt het verschil tusschen hetgeen de R. Kerk een heilige pligt noemt en de pogingen van

»protestantsche zendelinggenootschappen,

»maatschappijen van *Welstand*, *Hulpbetoon*, *Unitas* en *Phylacterion*,

»Bijbeldepôts en genootschappen, Evangelische verbonden, Vereenigingen en Maatschappijen,

»Vereenigingen van Vrienden Israëls of van Christelijke vrienden?

»Wat baat die Wet, zoo niet tevens het regt van vereeniging en vergadering wordt geregeld?

»Immers, *na* de invoering der bisschoppelijke hierarchie hebben zich *tot hare bestrijding* twee vereenigingen te 's Gravenhage en te Arnhem gevormd van zeer verschillende protestantsche kleur, die zich vrijelijk in den Staat bewegen.

»Bij de beoordeeling van het wets-ontwerp en van het onderscheid tusschen godsdienstige gezindheden en genootschappen of vereenigingen, verwijzen wij naar eene beschouwing *over de instelling van de Nederlandsche Hervormde Kerk in den Staat*, in het Tijdschrift: de Vereeniging, van Maart 1851 voorkomende, waarin het beginsel wordt gehuldigd: *de Kerk is vrij, maar het regt van genootschappelijke vereenigtng behoeft wettelijke regeling.*"

Ziedaar reeds een eerste wenk, hoe men, na de Katholieken wederregtelijk gebreideld te hebben, weldra

---

(1) Onder de twaalf Apostelen was één verrader. Overigens, wat strekt ons ten waarborg dat de auteur van het genoemde *Compendium* een leerling van Möhler geweest is? Zijn naam wordt zorgvuldig verzwegen! Bestaat het heele *Compendium* wel eens? Wij zouden het voorshands niet durven verzekeren.

'al overgaan om verschillende fraktiën van het protestantismus te beteugelen.

Onze korrespondent uit Rotterdam, die een reisje door Noord-Brabant heeft gedaan, geeft ons het volgende betreurenswaardig berigt:

»De geest der Noord-Brabanders is niet gunstig gestemd. Bijzonder ten platten lande, vindt men spanning, ontroering en verontwaardiging. Niettegenstaande de zorg en pogingen der geestelijken, om orde en rust te handhaven, hoort men in publieke kringen, herbergen, enz., afkeuring en verontwaardiging over het voorgedragen wets-ontwerp op de kerkelijke genootschappen. De verbittering is op vele plaatsen ten top gestegen, en alleen de naam van van Hall verwekt bij de goede landlieden een onwillekeurig afgrijzen. Geve God, dat het dreigend onweder vroegtijdig afwijke."

Wij hebben in ons N°. 1909 ter loops melding gemaakt van eene cirkulaire aan zeer vele protestantsche kantoren te dezer stede toegezonden, waarin een protestantsch expediteur te Lobith zich luide beklaagt, dat de pastoor dier plaats hem het brood ontneemt, door een katholieken expediteur op de allenongeoorloofdste wijze, op de wijze namelijk waarop sommige Protestanten door vele predikanten vooruitgeholpen worden, links en regts te rekommanderen.

Het enkele regeltje, waarin wij ter loops van deze zaak spraken, heeft aanleiding gegeven tot eene korrespondentie tusschen eenen zeer geachten Protestant en ons. Onze korrespondent, met wien het ons een levendig genoegen is in aanraking te zijn gekomen en wiens edele gevoelens wij naar waarde weten te schatten, is uitnemend geplaatst om de juistheid der feiten, in de bovengenoemde cirkulaire besproken, te kunnen beoordeelen. In zijn laatste schrijven, waarin zich eene billijke verontwaardiging uitspreekt over het rampzalig drijven van vele zijner geloofsgenooten ten aanzien der Katholieken, belooft hij ons nadere en uitvoerige mededeelingen ter toelichting van de zaak in quaestie, waarvoor wij ons ten zeerste aanbevolen houden.

Aan zijn laatsten brief ontleenen wij inmiddels het volgende:

»De ongeteekende *mededeeling* (de cirkulaire) bevat niets dan laster en logen, zoowel wat den heer Schooff betreft, als wat aangaat het daarin voorkomende ten aanzien van den WelEerw. heer pastoor. Zoo iemand, dan stoort hij zich wel het allerminst aan wereldsche aangelegenheden, en, als geestelijke, geniet hij, om zijne regtschapenheid en edele beginselen, de achting van ieder weldenkende."

Wij herhalen het nog eens, het is ons een waar genoegen met nog een Protestant te meer, ongezocht, in kennis te zijn gekomen, die te eerlijk is, om het niet, met ons te betreuren, dat men, de verfoeijelijkste hartstogten tegen de Katholieken van Nederland in beweging brengende, het gemeenschappelijk Vaderland prijs geeft aan de rampzaligste eventualiteiten. Zulke Protestanten worden er, God dank, nog vele gevonden in Nederland; hun aantal neemt met den dag toe, juist ten gevolge der hevigheid van den onregtvaardigen strijd, waaraan de Katholieken bloot staan. Moge het bewustzijn van het, Nederland bedreigende gevaar, dat grootelijks nog door hen kan geweerd worden, hun den moed geven, om steeds kordater en openlijker voor de gevoelens uit te komen, die hen bezielen.

Het keurig wetsontwerp van den heer van Hall geeft toch ook tot aardige opvattingen aanleiding. Het *Handelsblad* heeft ter snede aangemerkt, dat, volgens art. 5, de Aartsbisschop van Utrecht bijv. zich niet Aartsbisschop van Utrecht noemen mag zonder goedvinden der regering, maar wel Aartsbisschop van Nederland. Dat wordt door het wetsontwerp niet verboden. Daar komt nu vervolgens het *Goudsch Kronijkske* weer met eene nieuwe opvatting van datzelfde artikel voor den dag, die op hare beurt niet onjuist en te kurieus is om niet vermeld te worden. Het schrijft aldus:

»Wat beteekenen die woorden in art. 5 (nieuw.): »Synodale Vergaderingen en hoofden die kerkgenootschappen vertegenwoordigen, behoeven onze goedkeuring OP DE PLAATS DER VESTIGING ?!

»Is het uwe bedoeling mijnheer de Minister! dat de Koning, wanneer de bisschop schrijft »dat hij nu de zaak verlangt af te doen," dat. — zeggen wij, — Z. M. zich dan naar Utrecht, of Haarlem of Roermond begeve om daar, *op de plaats der vestiging*, Zijne goedkeuring te schenken?!

»Wel wordt zulks in de volgende alinea's eenigzins duidelijker gemaakt, maar men mag toch met grond vragen: wat men van eene wet te wachten heeft, waarvan zelfs de *reductie* zóó tot talrijke misvattingen en afwijkingen aanleiding geeft, van wat men in de memorie van toelichting zegt te bedoelen?"

Men las dezer dagen in de *Staats-Courant*:

»De Bisschoppen der Boven-Rijnsche kerkprovincie hebben aan de gouvernementen der tot die kerkprovincie behoorende Staten eene memorie gerigt, om hunne tegenkanting te regtvaardigen tegen de, door die gouvernementen in de maand Maart dezes jaars verordeningen, tegen de kerkelijke aangelegenheden. In die memorie wordt eerst betoogd, dat die verordeningen een onregtmatig inspraak maken op het regt om alle pastoorsplaatsen en overige kerkelijke ambten en betrekkingen te vervullen, en dat de vrije begeving der geestelijke bedieningen een onvervreemdbaar regt is van de Kerk en een bestanddeel der bisschoppelijke magt.

»Een ander bezwaar tegen de nieuwe verordeningen is, dat zij het uitsluitend regt der bisschoppen om de bekwaamheid en geschiktheid der geestelijken voor de kerkelijke bediening te onderzoeken en om over hen kerkelijke regtspraak uit te oefenen, niet ten volle erkennen; dat regt wordt betoogd, en aangevoerd dat de Staat niet geroepen is te waken voor de kerkelijke regten van de leden eener kerk als zoodanig. Insgelijks wordt uitgeweid over het regt der Kerk om de leeken door kerkelijke straffen tot vervulling hunner kerkelijke pligten te brengen; zijnde het eerste en natuurlijkste regt van elke vereeniging, hare leden naar hare wetten te behandelen.

»Bijzonder uitvoerig wordt betoogd, dat de Kerk en niet de Staat geregtigd en tevens verpligt is, om hare geestelijken op te kweeken; dat alzoo de bisschoppen niet mogen worden belet godgeleerde kweekscholen en seminarien op te rigten of in stand te houden. De gronden worden wedersproken, die voor de vorming der geestelijken aan eene staats-hoogeschool, van de zijde der regeringen waren aangevoerd. Vervolgens verlangen de bisschoppen het vrije en uitsluitend bestuur over het godsdienstonderrigt op de lagere en middelbare scholen, de keuze der leerboeken voor dat onderrigt, en dat niemand als onderwijzer daarin optrede of werkzaam blijve, dan met magtiging (niet aanstelling) van den bisschop. Zoo wordt ook het godgeleerd onderwijs aan de hoogescholen voorgesteld als niets anders zijnde, dan een deel van het kerkelijke leeraarsambt, en alzoo even als de geheele kerkelijke bediening, onder het bisschoppelijk gezag staande.

»Thans wordt van de zijde der betrokken regeringen de wijding van geestelijken voorwaardelijk veroorloofd; de Bisschoppen verlangen geheele vrijheid in dit opzigt; en verder komen zij op tegen het zoogenaamde regt van *placet* der landsregeringen, zoo als het ook in de nieuwe verordeningen, wel is waar getemperd, volgehouden wordt.

»De Kerk — zegt de memorie — kampt tegen het placet zoo volhandend, omdat het zich vrij is voor haar bestaan. Het regt zoowel als het belang der Kerk vordert, dat de Bisschoppen in de uitvaardiging en afkondiging van al die kerkelijke verordeningen en aanschrijvingen, welke binnen den kring der kerkelijke bevoegdheid liggen, vrij zijn en niet verpligt om verlof daartoe te vragen van administrative ambtenaren, wier wisselvallige denkwijze en goedvinden door het regt om zoodanig verlof te weigeren, verregaanden invloed op de Bisschoppelijke ambtsbediening kan uitoefenen."

»Voor de Katholijke eeredienst wordt onverkorte vrijheid verlangd, en wel inzonderheid voor de missien, de kloosters en de kerkelijke vereenigingen. De missien worden beschouwd als een krachtig en onmisbaar middel tot bevordering van het zielenheil der geloovigen (voor welke alleen zij worden gehouden, niet tot bekeering van leden van andere kerkgenootschappen); zoodat het voortdurend en regelmatig houden van missien niet afhankelijk mag worden gelaten van eene, telkens voor intrekking vatbare vergunning der landsregering. Ook de bedevaarten, pelgrimstogten en kerkelijke ommegangen worden gerangschikt onder de wezenlijke bestanddeelen der Katholieke Eeredienst, die niet kunnen worden belemmerd zonder inbreuk op de godsdienstvrijheid; evenwel willen de Bisschoppen dit gedeelte der eeredienst niet aan de werking der politie verordeningen onttrekken. Het kloosterleven te willen verbieden, zou volgens de memorie eene schending van de gewetensvrijheid en van de staatsburgerlijke regten der Katholieken zijn.

»De gemeenschap der Bisschoppen met het Opperhoofd der Kerk is door de nieuwe verordeningen der landsregeringen vrijgesteld; maar de memorie zegt, dat ook in die verordeningen nog uitdrukkingen voorkomen, die het oude stelsel der regteloosheid der Kerk ademen, en komt met verontwaardiging op tegen de onderstelling, dat ooit een bisschop bij het staatsbestuur bescherming zou willen zoeken tegen vermeende verkorting zijner ambtsbevoegdheid door den Paus.

»Verder wordt het regt der Kerk ten opzigte der vervulling van bisschopszetels, vikariaten enz. uiteengezet, elken invloed der landsregering op de, daarvoor te doene keuzen gewraakt, en gewezen op de van staatswege uitdrukkelijk erkende verpligting, om aan de bisschopszetels een behoorlijk inkomen te verzekeren door de schenking en overdragt van grondeigendommen of grondrenten. Op nieuw dringen de bisschoppen aan op de hun door de landsregeringen geweigerde vrijheid van beschikking en beheer over de kerkelijke goederen en stichtingen.

»Ten slotte het schoolwezen behandelende, verlangen de Bisschoppen, dat alle katholieke schoolfondsen in het bezit der katholieken blijven en alleen tot bevordering van het Katholiek schoolonderwijs worden aangewend; dat scholen die geheel met kerkelijke middelen zijn daargesteld, ook als kerkelijke scholen worden erkend; dat deze scholen onder toezigt en bestuur van de kerkelijke overheden der Katholieke Kerk staan, en dat zonder hare toestemming niet worde beschikt over de daarmede verbonden katholieke fondsen en kerkelijke geldmiddelen; dat aan de Kerk het regt niet worde betwist, om met eigen middelen nieuwe scholen op te rigten, en daarin katholieke kinderen op te voeden, dat aan de katholieke kinderen van katholieke ouders zoo veel immer doenlijk gelegenheid verschaft worde, om op katholieke scholen van katholieke leermeesters onderrigt te ontvangen. De werking der gemeentelijke of gemengde scholen wordt in de memorie voorgesteld als verderfelijk voor het positief Christelijk geloof, en derzelver vervanging door kerkgenootschappelijke scholen verlangd."

Het verschijnen in de kolommen onzer *Staats-Courant* van stukken, als dat twelk we zoo even gelezen hebben, is niet zoo onschuldig als men bij den eersten opslag wel zou denken. Eigentlijk gezegde polemiek wordt er door de *Staats-Courant* evenmin gevoerd als door onze *opregte Haarlemmer Courant*, maar beide bladen leggen er zich bepaald op toe om door de keuze en aaneenschakeling hunner berigten, den lezer ongemerkt eene opinie op te dringen en eene geheel valsche voorstelling te geven van den politieken en religieuzen toestand der wereld. Niet vreemd derhalve, dat het orgaan der regering zich thans vooral afmat, om uit den vreemde alles op te rakelen wat betrekking heeft tot konflikten en botsingen tusschen het hoogste kerkelijk gezag, met de van Staatswege willekeurig gemaakte verordeningen. Zoo men welligt nog mogt twijfelen, dat er achter de mededeelingen van de *Staats-Courant* niets verborgen ligt, dan neme men slechts het *Goudsch-Kronijkske* ter hand, hetwelk op de memorie van de Boven-rijnsche Bisschoppen, een allerdolste kommentaire heeft geschreven, overeenkomstig de gewoonte van dat blaadjen vol onzin en magtelooze dreigementen, en met een logika waardoor geen schepsel ter wereld overreed, laat staan overtuigd wordt. Men vindt in dat blaadjen eigentlijk niets anders weder, dan de meesterlijk verwarden en er zich telkens inpratenden redeneertrant van den heer van Hall, maar verduidelijkt in luid kraaijende phrasen, gefatsoeneerd [illegible] houwers bij.

Eene regering, die met zulke voorvechters er door moet komen, en naar zulke krukken, als het woeste *Kronijkske* en de knibbige oude *Amsterdamsche* moet grijpen, om op de been te blijven, moet zich inwendig wel doodelijk zwak gevoelen, en onbekwaam om iets goeds voort te brengen. En met zulk een regering hebben wij sedert April mogen slechts in de nulliteit, zijn wij sedert April opgescheept.

Het is opmerkelijk dat het thans vooral de kleinere Europeesche Staten zijn die er zich op toeleggen om het Katholicismus te bemoeijelijken, om langs dien weg als 't ware, nog eenig blijk te geven van hun bestaan. Dat zij door het spelen van zulk eene rol, die hunne krachten te boven gaat, en waaronder reeds wereld-monarchien zijn bezweken, zich belagchelijk maken en hun geheelen ondergang met verhaaste schreden te gemoet snellen, is zoo zeker en ligt zoo zeer in den aard van den onberaden kampstrijd dien men heeft aangevangen, dat het ons weinig moeite zou kosten er menig bewijs voor te leveren.

Wanneer men de memorie der Boven-Rijnsche Bisschoppen maar vlugtig inziet, zal men dra bemerken, dat het in de Rijnstreken, even als bij ons gegrond is tegen het regt der Katholieken, een regt, 't welk bij 's lands hoogste wet is erkend, maar dat door het blinde en wilde vooroordeel der faktien niet alleen wordt miskend, maar met voeten getreden. De Duitsche gouvernementjens, even als het onze, kunnen in de wet niets vinden dat verborgen zou kunnen worden om te dienen tot een wapen ter bestrijding der Katholieken. Maar die gouvernementjens staan niet verlegen, en wat regtens niet aanwezig is, weten zij zich te verschaffen door flinkweg van het regtsterrein af te gaan en hun intrek te nemen bij wat men noemt de openbare orde en rust ten behoeve van het algemeen belang; onder dat dak gezeten, 't welk zij van tijd tot tijd door sluw verwekte wanorde doen schudden, valt het hun niet moeijelijk door telkens op die schudding te wijzen, de menigte, die nooit de oorzaken naspoort, te overreden, hoe noodzakelijk het is, tegen de *veet* in, reglementen te maken, om het verbroken evenwigt, zoo zij zeggen, te herstellen.

De heeren der regering aan den Rijn hebben het voornemen opgevat de Kerk naar hunne inzigten te regelen, zonder eenige tusschenkomst van het bisschoppelijk bestuur. Deze pretentie wordt door de bisschoppelijke memorie met waardigheid en met kracht bestreden en tot punt van uitgang neemende eene nota van Z. H.

Pius VII, van 10 Mei 1819: In de natuur, in de inrigting der Katholieke Kerk, aan wier hoofd de Paus staat, zijn zekere grenzen, die men niet overschrijden kan, zonder in strijd te komen met die opperste magt, welke Jezus Christus aan hem (den Paus namelijk) heeft geschonken, ten einde ze aan te wenden ter opbouwing en niet ter vernietiging zijner Kerk.

Hieruit volgt van zelf dat een Bisschop, wil hij niet in strijd handelen met zijne eerste en hoogste verpligting, het nooit dulden kan of mag, dat eenig staatsbestuur, hoedanig dan ook, zich menge in kerkelijke zaken. De oppositie der Boven-Rijnsche Bisschoppen tegen het vermetele ingrijpen der regering in hun gebied, is regtmatig en steunt op het positief regt; want de Kerk is ook daar, even als bij ons, niet bloot getolereerd, maar haar bestaan is bij de konstitutie gewaarborgd als onafhankelijk ligchaam en in wezenlijkheid vrij.

Er zijn geen listen of lagen, geen sophisterij en geen zoogenaamde wijsgeerige regtsbeschouwingen of politiereglementen, die het anders kunnen maken.

Men leest aan het slot van een artikel van den *Courier de la Meuse*, getiteld: *Nu of nooit.*

»In dat geval zouden wij onmiddellijk het voorbeeld moeten volgen der Katholieken tusschen Maas en Waal, die nieuwe adressen aan de Kamer teekenen, waarin zij formeel verklaren, dat de redenen die hen genoopt hebben het eerste ontwerp af te keuren, hen niet veroorlooven het tweede goed te keuren. Verspillen wij geen tijd. De oogenblikken vervliegen in dit tijdstip met de snelheid des bliksems. Indien geen ander middel ons overblijft, om ons krachtdadig tegen de vernietiging onzer kostbaarste vrijheid te verzetten, nemen wij dit middel te baat en wachten wij niet tot dat men ons toeroepe: »Het is te laat!" — Nu of nooit!"

Door de Geestelijkheid van het dekanaat Zutphen, is den 8 dezer een eerbiedig adres (onderteekend door den deken benevens 14 pastoors en 7 kapellaans, te zamen 22) aan Z. M. den Koning opgezonden, waarvan de hoofdzakelijke inhoud aldus luidt:

»Dat het adressanten heeft gegriefd en bedroefd, dat men Z. M. woorden heeft in den mond gelegd, die, indien zij waarheid bevatteden zouden moeten te kennen geven, dat de katholieke geestelijkheid van Nederland *niet* gehecht zoude zijn aan het doorluchtig huis van Oranje; terwijl zij er zich op beriep bij elke gelegenheid door woord en daad blijken te hebben gegeven van hare innige gehechtheid en liefde aan het koninklijk huis, den geëerbiedigden Koning. Maar ook omdat zij zich die verkleefdheid aan hunnen vorst bewust zijn, betreuren zij het, dat er een wetsontwerp is voorgedragen hetwelk eenmaal wet wordende, eene groote klove zou doen ontstaan tusschen burgers van hetzelfde vaderland, tusschen onderdanen van denzelfden vorst, en welke wet onder meer andere kwalen eenen geest van wantrouwen zoude voortbrengen, welke altijd nadeelig op het belang des dierbaren vaderlands zoude terugwerken — eene wet die zoo zeer ingrijpt in de heiligste regten en vrijheden der Katholieken, dat zij zich gedrongen gevoelen Z. M. eerbiedig te smeeken, het wetsontwerp in te trekken of althans nooit zijne koninklijke sanctie daaraan te verleenen. Wat toch besluiten adressanten, wat toch hebben de Katholieken gedaan, waardoor zij verdiend hebben zoo behandeld te worden?"

Het volgende adres is aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingezonden.

»De Ondergeteekenden, allen dienstdoende Priesters van de distrikten Geertruidenberg en Heusden, wenden zich eerbiedig tot U Edelmogenden, met verzoek om toch Uwe stem van goedkeuring te willen weigeren aan het gewijzigde ontwerp van wet regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.

»Zij zijn overtuigd dat de gemaakte wijzigingen hetzelve niet aannemelijk hebben gemaakt, en dat hetzelve dus gewijzigd tot wet verheven, alle godsdiensten maar vooral de Roomsch Katholieke in het hart aantast; en dat met hetzelve de R. K. Kerkvoogden hunne opgelegde verpligtingen niet kunnen vervullen.

»Ook verklaren zij te voorzien dat de aanneming van dit ontwerp de bitterste verwijderingen tusschen die onderscheidene kerkgenootschappen zal te weeg brengen en aan vijanden van deze of gene godsdienst de wapenen in de hand zal stellen om te slaan en de ongelukkig ontstane klove nog grooter te maken. Dus ook om vrede en verdraagzaamheid te bewerken, achten zij de verwerping noodzakelijk en zij willen ook hierdoor aan gansch Nederland doen blijken, dat de Roomsch Katholieken zich door geene niets beduidende veranderingen hebben laten verschalken.

't Welk doende."

De no-poperij mannen laten nu in Utrecht zelfs de dienstmeiden in grooten getale petitioneeren ten voordeele van het wetsontwerp, dat het toezigt van den staat op de kerkgenootschappen moet regelen.

Het zou ook niets meer dan natuurlijk zijn, wanneer de leerlingen van het gymnasium een adres aan de Tweede Kamer inzonden tegen het koninklijk besluit van 4 Augustus l. l. (*Lucifer, Acad. Courant.*)

Z. M. heeft benoemd tot kantonregter te Gouda, Mr. J. G. Kist; alsmede is het ontvangkantoor der dir. bel. en akc. te Oosterend opgeheven en vereenigd met dat van Wommels; en zijn tot ontvangers als zoodanig benoemd. te Wommels c. a. de heer L. R. Keins, en te Heeg c. a., de heer IJ W. Bolman.

Wij ontvangen heden eene telegrafische depêche uit Triëst, meldende dat de overland-mail gisteren aldaar is aangekomen met berigten van Batavia tot den 24 Junij.

De berigten zijn van alle politiek belang ontbloot.

Nopens de handelsbeweging behelzen zij het volgende:

De particuliere uitvoeren hebben in de laatste maand bedragen:

21871 picols koffij, 71,883 pic. Suiker, 16,378 pic. Rijst, 158 leggers Arak, 7005 stuks Huiden, 972 pic. Peper, 46 pic. Cassia Vera.

Door de Factory zijn uitgevoerd gedurende de laatste maand 17,325 pic. Koffij en 18,121 pic. Suiker.

Koffij. Dit artikel vindt eene goede vraag, en 2500 picols zijn hier tot *f* 25 à 27 per picol verkocht.

Van Suiker is de voorraad alhier gering; ca. 6000 pic. Jacatra zijn omgezet tot *f* 10¼ à *f* 10½.

Rijst met veel kooplust en ca. 25,500 picols hebben nemers gevonden van *f* 108 à 120 per koyang voor ord. à goed blanke soort.

Voor Indigo toonen zich tot *f* 4 per ℔ koopers.

Van Arak werden 200 leggers met *f* 42 betaald.

Voor 700 pic. Gum-Elasticum is *f* 27 besteed, en thans wordt *f* 27½ per picol geboden.

Van Peper zijn te Bencoelen door het gouvernement in veiling verkocht 1500 pic. Zwarte tot *f* 17 en 800 pic. Witte tot *f* 27 per pic.

Gom Damar wordt op *f* 36 gehouden.

Aangekomen schepen (vóór 24 Junij): Borneo, C. C. Hansen, van Sydney. — Europa, D. Keus, van Rotterdam. — India, R. J. Rijken, van Rotterdam. — Laurens Koster, D. R. Kleve, van Point de Galle. — Nagasacki, F. A. Bunnemeijer, van Akyab. — Princes Marianne, J. F. Rietmeijer, van Rotterdam, laatst van de Kaap de Goede Hoop. — Willem III, C. v. d. Burg, van San Francisco. (*N. R. C.*)

's GRAVENHAGE, 11 Aug. Z. M. de Koning heeft heden middag in een bijzonder gehoor ontvangen Z. K. H. de Keurvorst van Hessenkassel. Z. K. H. werd tot dat einde met eene koninklijke hofkoets uit het *Hotel de l'Europe* afgehaald.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Aug. Men blijft nog altijd in het onzekere omtrent den inhoud der jongste Weener nota aan de kabinetten van Petersburg en Konstantinopel, en ziet met verlangen uit naar het antwoord van den Sultan. Het schijnt echter zeker te wezen, dat alle gewigtige bezwaren uit den weg zijn geruimd. In de *Patrie* leest men dienaangaande:

»Zoo het ons in den tegenwoordigen staat van zaken onmogelijk is met zekerheid te weten wat er van Weenen aan het hof van Petersburg is voorgesteld, mogen wij ons echter overtuigd houden, dat bij die voorwaarden de noodige waarborgen zullen gevoegd zijn ter handhaving der onafhankelijkheid van het Ottomanische rijk.

Frankrijk en Engeland kunnen de hand niet leenen aan een eervolle transactie, waarbij geen enkel regt gekrenkt wordt."

ENGELAND.

LONDEN, 9 Aug. De *Times* schrijft: Wij vernemen dat het gouvernement van Weenen eene depêche heeft ontvangen, uit welke schijnt te blijken, dat de Keizer van Rusland de voorstellen der vier groote mogendheden heeft aangenomen. Op het oogenblik dat de laatste koerier van St. Petersburg de hoofdstad verliet, waren de bedoelde voorstellen er nog niet ontvangen; maar het Russische gouvernement had hereids aan den Engelschen minister te kennen gegeven, dat de Keizer van zins was de voorwaarden aan te nemen, welke de konferentie te Weenen hem had voorgesteld.

Heden berigt men ons, dat dat besluit genomen is en wij meenen het land en het overige van Europa te mogen geluk wenschen, met de spoedige uitkomst der zoo lang geduurd hebbende krisis. Intusschen kunnen wij, na al de dralingen en teleurstellingen die in den loop dier zaak ontstaan zijn, niet volkomen vertrouwen stellen in eene verklaring van het Russisch gouvernement, alvorens het niet op bepaalde wijze en onmiddelijk aan de voorstelde voorwaarde voldaan hebbe. Immers, zoo lang de Russische troepen een of ander gedeelte van het Turksch grondgebied bezetten, bestaat er verkrachting van het volkenregt in Europa.

DUITSCHLAND.

WEENEN 10 Augustus. De huwelijksvoltrekking bij volmagt van H. K. K. H. Maria Henriette Anna, Aartshertogin van Oostenrijk, met Z. K. H. den Hertog van Brabant, heeft heden avond ten 6 ure in de kapel van het kasteel van Sschönbrunn plaats gehad. De aartsbisschop van Weenen, Mgr. Rauscher, heeft de inzegening verrigt.

— De jongste tijdingen uit Moldavie bevatten eenige bijzonderhheden uit welke schijnt te blijken, dat het verblijf der Russische troepen in de Donauvorstendommen niet van langen duur zal zijn.

Het *Journal de Francfort*, 't welk bekend staat als een half-officieel orgaan der Russische diplomatie, behelst een artikel dat ten doel heeft om den Keizer van Rusland vrij te pleiten van eerzuchtige en onedele bedoelingen (1). Het artikel is bepaaldelijk gericht tegen de onafhankelijke dagbladen die den Keizer vroeger wel eens hebben geprezen, omdat hij het werkelijk verdiende, maar echter niet gezind zijn om ook thans zijn veroveringsplan den volke aan te prijzen. Men leest:

»Thans spreken die dagbladen weder, als of de Keizer van Rusland nog vóór het eind dezes jaars, Konstantinopel veroveren en zijnen zoon Konstantijn als Keizer van een nieuw Grieksch-Slavisch rijk op den troon van Konstantijn den Groote plaatsen wilde. In andere bladen wordt te kennen gegeven, dat hij eene begeerige hand naar den Sond uitstrekt; dat hij 28,000 man (het cijfer wordt zelfs genoemd en wie zou dan kunnen twijfelen of de berigtgever wel naauwkeurig onderrigt is!) naar Finland zendt, om Zweden in ontzag te houden.

»Deze en dergelijke berigten zijn niets dan boosaardige verzinselen van degenen die aan Rusland niet vergeven kunnen, dat het met de schaduw zijner reuzengestalte het vasteland overdekt en tegen de helsche geesten der omwenteling beschut. Even zoo valsch en ongegrond is de bewering, dat een Russisch leger van 60,000 man Erserum en Trebisonde in Armenie moet gaan veroveren, dat de Schach van Perzie zal gedwongen worden om ter kwijting eener aan den Czar verschuldigde geldsom van 80 millioen, de rijke en gewigtige provincie Adscherbeidjan aan Rusland af te staan en aan de Porte den oorlog te verklaren. Alsof dit alles nog niet genoeg ware, laat men nog eene, grootendeels uit infanterie en artillerie bestaande Russische krijgsmagt, van den oever der Kaspische zee tegen Herat oprukken, hoewel zulk een togt door woestijnen en eindelooze zandvlakten op zich zelf reeds eene onmogelijkheid zou zijn."

BELGIE.

BRUSSEL, 10 Augustus. Alle bladen zijn opgevuld met voorloopige beschouwingen van de ophanden zijnde festiviteiten ter gelegenheid van het huwelijk van den Hertog van Brabant met de Oostenrijksche aartshertogin. Naar de uitvoerige programma's te oordeelen die van alle kanten worden uitgevaardigd, zullen die feesten algemeen en zeer luisterrijk zijn.

---

(1) Het ministerie van Hall boetst heel in de verte deze taktiek na en laat zich verdedigen door de Amsterdamsche Courant.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 12 Augustus.

ONDERTROUWD (11 Aug.): L. G. Kloppenburg Jr. met G. J. Harmsen. - J. H. A. Melling met A. C. van Deuren. - J. G. Bursch met J. C. Kwinkelenberg. - G. M. van Gelder met S. Salm. - S. Bart met C. W. de Jong. - P. J. Hartman met G. Braye.

GETROUWD (11 Aug.): Ab. M. de Vries met S. M. van Praag.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 11 Aug. Belg. loen. 2½ pc. 1840/1842; 4½ pc. 98, 1848, —; Spanje 1—3 pc. 22⅞; Binnenl. 3 pc. 43½; Romeinen 5 pc. 95; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 86.

PARIJS, 11 Aug. Fransche 3 pCt. 80.35; 4½ pCt. 104.40; Spanje 3 pCt. Binnenl. 43; id. 1 pCt. 22⅛; Russen 4½ pCt. 100; Met. 5 pCt. —.

LONDEN, 11 Aug. Cons. kont. 98¼ a —; op tijd 98¼ a —; Braz. 100 a 102; 1829/39 101 a 103; 1852 99½ a 100; Den. 3 pc. — a —; 5 pc. — a —; Ecuad. 5 a 5¼; Gren. 2⅛ a 21⅛; Uitgest. 8¾ a 9; Mexiko Nieuwe 26⅝ a —; Peru 4½ pc. N. 83 a 85; Uitgest. 57½ a 58½; Rusl. 1822 5 pc. 116¾ a 117½; (N.) 4½ pc. 100¼ a 100¾; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 43¼ a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅞ a —; 3 pc. 47½ a 47¾; Coup. cert. 6 à 6½; Passive 5⅛ a 5⅜; Holl. 2½ pc. 64½ a 65; id. 4 pc. 97½ a 98; Venez. — a —; Uitg. — a —; Wissel op Amsterdam *f* —.—; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 11 Aug. Met. 5 pc. 94⅛; Bank-Aktien 1406; Wissel op Londen 10.41; Zilver 9⅛.

BERLIJN, 10 Aug. Schuldbr. 3½ pc. 92⅝; Loten 143½; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97; Pools. 4 pc. 90⅜; Loten fl. 500 92¼; Oost. Met. 5 pc. 89; Amsterdam zigt 142 id. 2/m. 141⅛.

HAMBURG, 10 Aug. Russ. Cert. 104; Oostenrijk Met. 5 pc. 94½; Spanje 1—3 pc. 21⅞; Binnenl. 3 pCt. 40⅞.

FRANKFORT, 11 Aug. Met. 5 pCt. 85⅞; W. Bank-Aktiën 1549; W. Loten fl. 250, 126; Spanje 1 pCt. 23⅜, id. 3 pCt. 43⅛; Badens. Loten —; Wissel op Weenen 109⅞.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 27,20	a —	Pruissische	f 34¾	a —
Napelsche	- 25,30	,, —	Spaansche	- 2,46	,, —
Div. in £St.	- 11,75	,, —	Hamb. Russ.	- 36 11/16	,, —
Eng. Russen	- —,—	,, —	Russ. in Z. R.	- 37⅝	,, —
Fransche	- 56¼	,, —	,, Pap. ,,	- 10⅝	,, —
Belgische	- 56¼	,, —	Pools. in Fl.	28⅝	,, —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,80	a	9,90
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,80	»	11,90
» Pistolen	» 9,65	»	9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,50	»	9,60
Baren Goud en Specien à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn	11¼	à	11¾ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters	per Stuk f 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,35	»	2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	»	1,77
Zilver 1000 à 980	f —,—	à	—,—
» 900 » 700	» 104,50	»	105,—

Directeuren van het kantoor van administratie van Gekonsolideerde Renten ten laste het Koningrijk Napels, hebben bekend gemaakt, met goedvinden van heeren kommissarissen derzelve administratie, dat de Coupons der door hen uitgegevene Certifikaten, voor de zes maanden renten, te Napels vervallen geweest den eersten Julij 1853, worden betaald ten kantore van de Ontvang- en Betaalkas, en wel voor zoo verre betreft die van de certifikaten rentende 5 pCt., groot Lr. 25 met f 11.42; en, die groot D. 12½ met f 25.12; en van de certifikaten rentende 4 pCt.: de coupons van Lr. 20 met f 9.14.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 56 3/16	Livorno	2/m.	f 39⅜
,,	zigt	,, 56 9/16	Napels	,,	,, 81½
Bordeaux	2/m.	,, 55¾	Petersburg	,,	,, 1,86
,,	½/m.	,, 56	Weenen	6/w.	,, 32⅛
Madrid	3/m.	,, 245	Augsburg	,,	,, 35⅜
Cadix	,,	,, 245	Frankfort	,,	,, 99
Sevilla	,,	,, 242	Hamburg	2/m.	,, 35¼
Bilbao	,,	,, 243	,,	zigt	,, 35½
Lissabon		,, 41½	Londen	2/m	,, 11,72½
Porto		,, 41½	,,	zigt	,, 11,80
Genua	2/m.	,, 46⅛	Rotterdam		,, ⅛

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			11 AUG. 4½ u. gebl.	12 AUG. 4 u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.			63 11/16	63 11/16	a	63¾	
Dito Dito	3	»	76¾	76 11/16	»		
Dito Dito	4	»	95½	95 9/16	»		
O. I. Leening 1844	4	»	95½		»		
Amortis. Syndic.	3½	»		94½	»		
Handel-Maatschappij	4½	»	127	127	»		
Aand. Rijn-Spoorweg.	»	»			»		
Aand. Holl. S. M.					»		
Obligatien	»	»			»		
BELGIE, Obligatien 1844	»	»			»		
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	»			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	»	»	53	53	»		
FRANKRIJK, Obligatien.	3	»			»		
SPANJE, Nieuwe	1	»	23⅜	23 7/16	»	23½	
Dito	3	»	47 9/16		»		
Dito Binnenl. à 6/m.	»	»	43 5/16	43 7/16	»		
Coup. Bewijzen.			6 9/16	6 9/16	»	6⅝	
Amortisable Schuld		»	5⅜	5⅜	»		
PORTUGAL te Londen	5	»			»		
Dito Dito	3	»	39½	39 9/16	»	39 11/16	39 11/16
RUSL. bij Hope 1798 en 1816	5	»	109⅛	108⅞	»		
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	108	108	»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»		98	»		
Dito	4½	»	99⅞		»		
Dito bij Hope	4	»	93⅞	93⅞	»	94	
Dito bij Stieglitz en C°.	»	»		93	»	93 1/16	
Dito bij id. 5de Serie	4	»			»		
Cert. te Hamburg	5	»	104½		»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van dito	»	»			»		
POLEN, Certifikaten	4	»	86⅝	86½	»		
Dito Aand. à fl. 300			161½		»		
Dito met Lot. » 300					»		
AMERIKA, Bank-Actiën					»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f					»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.		82⅞	82⅞	»	83	
Dito [illegible]	»	»	82⅝		»		
Dito 1847	2½	»	42¾		»		
Dito 1851	2½	»	42 11/16	42 11/16	»	42¾	
Dito 1849	5	»	95¼	95 7/16	»	95½	
Ween. Bank bij Goll en C°.		»			»		
Dito		»			»		
Letter B		»	95½	95 7/16	»	95½	
Aand. met Loting fl. 500		f			»		
Nieuwe dito	» 250	»			»		
NAPELS, Cert. Lam. en Bouwer	5 pCt.				»		
BRAZILIE te Londen 1824	5	»	98⅞		»		
Dito Leening 1843	5	»			»		
PERU	4½	»	80½		»		
MEXICO Nieuwe	3	»	26¼	26¼	»		
VENEZUELA à £ 100	3½	»	37½		»		
GRENADA à £ 100	2	»	21 9/16	21⅝	»		
Dito Uitgestelde			9¼	9 5/16	»	9 7/16	
ECUADOR à £ 100		»	4⅝		»		

Mexiko onbepaalde 26 1/16, ⅛.

Handel noch variatie verdienen heden eenige vermelding, de stemming was echter niet ongunstig.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 12 Augustus.

Roode Tarwe weder hooger, doch met minder handel; Poolsche goed prijshoudend, verkocht in Entr.: 131 ℔ Wismar f 360; 130 ℔ Oostvr. f 330; 128 ℔ b. Pools. f 345; in cons.: 128 ℔ b. Pools. f 355; 121 ℔ Vriess. f 217.

Rogge tot genoegzaam onveranderde prijzen met redelijken handel; verkocht in Entr.: 117 ℔ n. Petersb. f 200; in cons.: 120 ℔ Odessa f 210. In veiling 87 Lt. Ismaël Rogge 106, 110 ℔ f 132, f 164.

Garst in een doen.: 111 ℔ n. Deens. f 192; 100, 102 ℔ n. Vriess. Winter f 168, 170.

Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad. Elve 64 £. Op 9 vaten Olie dadelijk en in Aug. 69; Oct. 69½ £. *Raapolie* op 6/w. f 38½, Vliegend f 37½, ¼; 1° Sept. ek. f 37½, ¼; Oct. f 38¼; Nov. f 38⅝, [illegible]; Dec. f 39, ¼; Mei f 39¼. *Lijnolie* op 6/w. f 33; Vliegend f 32. *Hennepolie* op 6/w. f 39. *Raapkoeken* per 1040 st. f 77, 82. *Lijnkoeken* per 104 st. f 11, 13.

ROTTERDAM, 11 Aug. Tarwe in entrepôt: 158/2 ℔ Amerik. f 335; 155/2 ℔ Odessa Pools, f 330; 155, 156/2 ℔ Odessa f 315; 151, 154/2 ℔ o. Rijn f 315, 335; 156/2 ℔ n. Meurs. f 335; 158/2 ℔ Kleefs. f 345 en 150/2 ℔ o. Rijn te Delfshaven f 305. Voorts in kons.: 161/2 ℔ Bovenl. Ris f 358; 158/2 ℔ Bovenl. f 345. — Rogge. 140/2 ℔ oude Archangel f 207.

SCHIEDAM, 9 Aug. Moutwijn f 21,50; Jenever f 26,—; Amst. Proef f 27,25, per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

DELFT, 11 Aug. Boter f 40 a 45.

ANTWERPEN, 11 Aug. *Koffij.* Verkocht in gedeelten een partij van 700 balen Brazil, pr. *Orleans* en 200 balen Batavia.

Graanmarkt. Ferm in Tarwe en hoogere prijzen voor eenige kwaliteiten. Rogge vaste prijzen.

Katoen. Gezocht en betere prijzen sedert gisteren. Verkocht 562 balen Louisiana, 500 balen Mobile, 212 balen Georgia en 39 balen Louisiana.

Suiker. Ruwe, 3000 zakk. Manilla, 125 kist., 133 zakk., 21 vat. Bahia, 200 kist. Havana en 135 kist. id. verkocht. — *Geraffineerde.* Ongeveer 300,000 kil. in brooden als gestampt, verkocht op Sept. en October.

LONDEN, 10 Aug. *Suiker.* De prijzen blijven ferm. Veel vraag. *Geraffineerd.* Weinig voorraad, in evenredigheid der vraag, vaste prijzen, bruine Lumps 26 s., fijner 26 s. 6 d. a 49 s. Veel gedaan in gestampte voor den uitvoer.

Koffij. Ceylan niet minder in prijs; goed ord. 45 s. 6 d. a 46 s.

Graanmarkt. Tarwe moeijelijk te plaatsen, men wilde niet tot minderen prijs afzetten. Weinig handel in Meel, tot vorige prijzen.

Talk. Meer tot handel genegen; maar de verkoopers wilden niet tot lagere prijzen afzetten. St. Petersburg Y C 51 s. 6 d.

LIVERPOOL, 10 Aug. *Katoen* ferm tot vorige prijzen. Verkocht 8,000 balen.

BORDEAUX, 8 Aug. 3/6 onveranderd tot 145 fr. dispon.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

BATAVIA, 24 Junij. Rijken, India, Rotterdam.

UITGEZEILD:

TEXEL, 11 Aug. A. Jonas, Isabella C. Jonas, Baltimore.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 3den Aug. op 49° 27' N. Br., 11° 30' W. L. Suzanna Christina, kapt. Stolte v. Banjoew. n. Amst.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Nicoline, Valaise: 1063 kr. Suiker, 1125 b. Rijst, 18 p., 2815 st., 2 b. Gomelastiek, 100 p. Cassin Liguea, 100 p. Arak, Wuldery en Comp.: 379 kr. Suiker, 424 b. Rijst, 1 k. Koopmanschappen, Ubel en Stillem; 99 k. Gember T. A. van der Does.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 12 Augustus in lading naar:

Keulen H. C. Wilson, Coln N°. 20.
,, N. Jasbender, Murat.
Mainz G. Reichert, Mainz N°. 4.

AMSTERDAM, 12 Aug. vertrokken:

Dusseldorp & Neus G. Koenen, Niederrein N°. 10.

Rijnhoogte. KEULEN 10 Aug. 10 vt. 3½ dm.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 15 Augustus, 's avonds ten vijf ure.

N° 1. Een Pakhuis en Erve, Prinsengracht, CC 539.
2. Een dito, naast Perceel N° 1, CC 538.
3. Twee Pakhuizen en Erven, naast Perceel N° 2, CC 537 en 536. } te zamen in slag.
4. Een Huis, Tuin en Erve, Leidsche Gracht, JJ 86.
5. Een Huis en Erve, Utrechtsche Dwarsstraat, Z 216.
6. Een dito, Rozenstraat, EE 474.
7. Twee Achterhuizen en Erven, als voren, achter Perceel N° 6, EE 475 en 476. } te zamen in slag.
8. Een Huis, Tuin en Erve, Egelantierstraat, NN 176.
9. Een dito, Anjeliersgracht, OO 608.
10. Een Huis en Erve, 's Gravelandsche Veer, CC 483.
11. Een dito, Reguliersdwarsstraat, X 111.
12. Een dito, Huiszittensteeg, G 108.
13. Twee Huizen en Erven, Naaldenmakersgang, Bloemstraat, DD 216 en [illegible].
14. Een Huis en Erve, Kromme Tuinstraat, OO 515.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.